

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In Qvibus Singlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt I. Inquisitio generalis quando, & à quibus Superioribus facienda.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38601

CAPVT I.

Inquisitio generalis quando, & à quibus Superioribus faciendâ.

In unaquaque Religione à summo Pontifice approbata, sunt Prælati ordinarii, aut delegati, quorum jurisdictioni spiritali iudicariam potestatem esse annexam, asserit D. Thomas, quodlib. 1. art. 3. quam Prælati possunt, & debent aliquando non aliter, ac Iudices Ecclesiastici, aut seculares in judiciali foro exercere. Hi autem Visitatores secundum uniuscujusque Ordinis instituta constituuntur, quorum quidem est, subditos corrigere, ac visitare. Inter hos autem summus & primus Visi-ator solet esse Generalis cuiuscunque Religionis, qui per se, vel per alios universam Religionem visitare solet: deinde Provinciales in suis Provinciis iure ipso Visitatores sunt constituti: prædictis autem Visitatores delegati, vel à Generali, vel à Provinciali, merito allociuntur.

Hi omnes iure communi, & divino tenentur, ut Rodericus docet, Tom. 2. quest. 4. art. 4. suos Religiosos visitare, & corrigere, ut communiter DD. ex illo Luca, Cap. 12. Et tu aliquando conversus confirma fratres tuos. apertiè colligunt; quæ quidem verba, teste eodem Roderico, ad omnes Prælatos, quorum muneri animarum cura annexa est, ex eundem. Idem etiam humano jure, Cap. Romana, §. 1. de Censibus in 6. & Canon. Relatum 1. 1. quest. prima; & expressis in Concilio Tridentino, 27. Sessione, Cap. 8. de reformatione: ubi de fine inquisitionis generalis, & de tempore, quo fieri debeat, sequentibus verbis omnes Religionum Superiores ferè admonentur: *Teneanturque sue Congregationis monasteria frequenter visitare, & illorum reformationi incumbere, & ea observare, que in sacris Canonibus, & in hoc sacro Concilio sunt decreta, & Cap. primo ejusdem Sessionis graviter Visitatoribus injungit: ut ubi collapsa est vetus, & Regularis disciplina, instauretur, & constantius ubi conservata est, perseveret, præcipue prout hoc decreto præcipitur, ut omnes Regulares, tam viri, quam mulieres ad Regulam, quam professi sunt, vitam instaurent, & componant. Et infra eodem capite: Omnique cura, & diligentia à Superioribus adhibeatur, tam in Capitulis generalibus & provincialibus, quam in eorum visitationibus, quas suis temporibus facere non præmittant, ut ab illis non recedatur. Nam si illa que sunt bases & fundamenta totius Regularis disciplina, exactè non fuerint observata, totum corrumpat adflicium, necesse est. Hactenus Trident.*

Hanc verò inquisitionem generalem Provincialis ex officio saltem semel in anno, in unoquoque Conventu facere debet: nec tamen opus est, ut hujusmodi inquisitionem aliqua infamia, aut clamorosa contra aliquem insinuatio præcedat, ut communis DD. sententia tenet, & expressè constat ex prædicto Cap. Romana, & ex Tridentino superius adducto, ac ex Juribus antiquis, in quibus, omnibus Prælati Ecclesiasticis ad purgandam Rempublicam, moreque in ceteris hominum reformandos, id ipsum præcipitur: & cum nemini fiat injuria, cum hæc sit generalis inquisitio, in qua nihil in particulari circa singulares personas inquiratur: & ex alia

Thom. à Jesu Oper. Tom. I.

parte in Communitatibus frequentet, vel motum emendatio, vel mali impeditio & averio ex hujusmodi visitationibus sequatur; manifestè consequitur, hujusmodi inquisitionem generalem non modò esse licitam, sed omninò protruenda Regulari disciplina necessariam. Præterea cum hæc inquisitio generalis solam ad prospiciendum bono communi, & ut Communitas à criminosis purgetur, fiat, non opus est, ut accusatio, aut denunciatio alicujus præcedat; cum teneantur Superiores ex officio, nulla etiam insistente parte, curare, ut Communitas purgetur.

Illud autem obiter, antequam ad ulteriora progrediamur, notandum erit; non teneri subditos in inquisitione generali, etiam interrogati, patefacere criminosos occultos, qui nulla talis criminis infamia laborant, ut communis DD. sententia tenet; nisi in illis casibus, de quibus inferius quarto, & plenius secundo Tractatu dicemus.

An verò teneantur Visitatores, quando ista inquisitione generali præcipiunt, ut culpæ eis manifestentur, admonere, & exprimere in suis edictis, & visitationibus, se illa tantum peccata inquirere, quæ laborant aliqua infamia? Respondendum cum Cajetano, Opusc. 17. Resp. 5. loc. citat. Visitatores non teneri; quia Superiorum mandata jam subintelliguntur, nihil contra jus naturale, vel divinum præcipere; quare omnino præsumendum erit, illos occulta non inquirere, ea inquam, quorum nulla est infamia, cum jure naturæ talia revelare prohibeamur; quam quidem Cajetani sententiam veram existimo, maxime si visitatio fiat in locis, ubi sunt Religiosi, qui facillè possint interrogantes instruere. An vero Prælati locales, quales sunt Abbates, Priores, Præpositi, sive Guardiani, possint sua Monasteria visitare, hoc non tam ex jure, quam ex particularibus uniuscujusque Religionis Constitutionibus constare debet.

Ex jure enim hoc solum compertum est, ut constat ex Gelasio Papa in Epistola ad Opatonem, ut refertur in Cap. Nullam 18. q. 2. omnem Monasterii potestatem apud Prælatum residere, non solum in his, quæ ad Monasterii commodum, aut regimen temporale spectant: sed in illis etiam, quæ ad spirituale incrementum, & jurisdictionem reducuntur; nam cum Religio sit quædam schola adficientium perfectionem, medio Superiorum magisterio & doctrina, omninò fuit necessarium, ut apud Religionis Prælatos hujusmodi jurisdictio reperiretur, qua suorum subditorum conscientias possent consulere, Verbum DEI proponere, confessiones audire, Sacramenta ministrare, & tandem reliqua media ad propositam sibi perfectionem conducentia ex officio applicare, quibus etiam judiciaria potestas annexa est, ut asserit D. Thom. Quodlib. 1. art. 16. dum ait: *Prælati in Capitulis præstati sicut Judex Ecclesiasticus in judiciali foro.* Hæc tamen judiciaria potestas, vel Constitutionibus, vel consuetudine ipsa Religionis, Prælati immediatis, & localibus merito quantum ad graviores defectus corrigendos, limitata esse solet: quare ipsis subditorum quotidianas culpas in Capitulo, vel extra corrigere, ac singulos sibi subditos in officio continere, competit.

Mmm

CA